

THUYẾT MINH DỰ THẢO THÔNG TƯ

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH THÔNG TƯ

Trong thời gian qua, Chính phủ đã ban hành một số Nghị định thay đổi chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức của các Bộ, các Bộ đã ban hành Quyết định thay đổi chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức của một số đơn vị thuộc Bộ. Theo đó, tên gọi của một số đơn vị thuộc Bộ, đơn vị sự nghiệp công lập có chức năng, nhiệm vụ thu phí, lệ phí đã thay đổi.

Trên cơ sở đó, 06 Bộ: Khoa học và Công nghệ (KH-CN), Kế hoạch và Đầu tư (KHĐT), Tài nguyên và Môi trường (TN-MT), Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NN&PTNT), Giáo dục và Đào tạo (GDĐT), Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VHTTDL) đã có đề xuất sửa đổi tên tổ chức thu phí, lệ phí tại 10 Thông tư thu phí, lệ phí, cụ thể như sau:

- **Bộ KH-CN** (tại công văn số 3401/BKHCN-KHTC ngày 02/10/2023) đề nghị sửa đổi tên tổ chức thu phí từ “**Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng**” thành “**Ủy ban Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng Quốc gia**” tại Thông tư số 232/2016/TT-BTC để đảm bảo phù hợp với thay đổi cơ cấu tổ chức tại Nghị định số 28/2023/NĐ-CP ngày 22/6/2023 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ KH-CN.

- **Bộ KHĐT** (tại công văn số 7587/BKHĐT-TCTT ngày 14/9/2023) đề nghị sửa đổi tên tổ chức thu phí từ “**Trung tâm Hỗ trợ nghiệp vụ đăng ký kinh doanh**” thành “**Trung tâm Hỗ trợ đăng ký kinh doanh**” tại Thông tư số 47/2019/TT-BTC để đảm bảo phù hợp với thay đổi cơ cấu tổ chức tại Quyết định số 808/QĐ-BKHĐT ngày 15/5/2023 của Bộ KHĐT về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Cục Quản lý đăng ký kinh doanh.

- **Bộ TN-MT** (tại các công văn: số 7901/BTNMT-KHTC ngày 18/9/2023, số 3790/BTNMT-KHTC ngày 13/6/2024) đề nghị sửa đổi tên tổ chức thu phí từ “**Trung tâm Quan trắc khí tượng thủy văn**” thành “**Trung tâm Hải văn**” tại Thông tư số 197/2016/TT-BTC; “**Tổng cục Biển và Hải đảo Việt Nam**” thành “**Cục Biển và Hải đảo Việt Nam**” tại Thông tư số 294/2016/TT-BTC để đảm bảo phù hợp với thay đổi cơ cấu tổ chức tại Nghị định số 68/2022/NĐ-CP ngày 22/9/2022 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ TN-MT.

- **Bộ NN&PTNT** (tại công văn số 7128/BNN-TC ngày 04/10/2023) đề nghị sửa đổi tên tổ chức thu phí, lệ phí từ “**Cục Quản lý chất lượng nông lâm sản và thủy sản**” thành “**Cục Chất lượng, Chế biến và Phát triển thị trường**” và “**Tổng cục Thủy sản**” thành “**Cục Thủy sản**” tại 03 Thông tư quy định thu phí, lệ phí trong lĩnh vực nông nghiệp (gồm: Thông tư số 286/2016/TT-BTC, Thông tư số 94/2021/TT-BTC và Thông tư số 112/2021/TT-BTC) để đảm bảo phù hợp với thay đổi cơ cấu tổ chức tại Nghị định số 105/2022/NĐ-CP ngày 22/12/2022 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ NN&PTNT.

- **Bộ GDĐT** (tại công văn số 6765/BGDĐT-QLCL ngày 04/12/2023) đề nghị sửa đổi tên tổ chức thu phí từ “**Cục Khảo thí và Kiểm định chất lượng giáo dục**” thành “**Cục Quản lý chất lượng**” tại Thông tư số 164/2016/TT-BTC để đảm bảo phù hợp với thay đổi cơ cấu tổ chức tại Nghị định số 86/2022/NĐ-CP ngày 24/10/2022 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ GDĐT.

- **Bộ VHTTDL** (tại công văn số 297/BC-BVHTTDL ngày 29/9/2023) đề nghị sửa đổi tên tổ chức thu phí, lệ phí từ “**Tổng cục Du lịch**” thành “**Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam**” tại 02 Thông tư quy định thu phí, lệ phí trong lĩnh vực du lịch (gồm: Thông tư số 33/2018/TT-BTC, Thông tư số 34/2018/TT-BTC) để đảm bảo phù hợp với thay đổi cơ cấu tổ chức tại Nghị định số 01/2023/NĐ-CP ngày 16/01/2023 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ VHTTDL.

II. NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO THÔNG TƯ

1. Về tổ chức thu phí, lệ phí

Tại Điều 7 Luật Phí và lệ phí quy định: *Tổ chức thu phí, lệ phí bao gồm cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập và tổ chức được cơ quan nhà nước có thẩm quyền giao cung cấp dịch vụ công, phục vụ công việc quản lý nhà nước được thu phí, lệ phí theo quy định của Luật này.*

Căn cứ: (i) Điều 7 (quy định về tổ chức thu phí, lệ phí) Luật Phí và lệ phí; (ii) văn bản pháp luật chuyên ngành về cung cấp dịch vụ (trong đó quy định cụ thể về thẩm quyền, trách nhiệm của cơ quan cung cấp dịch vụ: Bộ, Tổng cục, Cục; UBND tỉnh, Sở,...); (iii) văn bản của các Bộ quy định chức năng, nhiệm vụ của các đơn vị trực thuộc Bộ, Tổng cục, Cục, UBND cấp tỉnh; (iv) văn bản đề xuất ban hành Thông tư thu phí, lệ phí của các Bộ, tại các Thông tư thu phí, lệ phí hiện hành quy định cụ thể *tên tổ chức thu phí, lệ phí*.

Quy định nêu trên có nhược điểm là khi Chính phủ, các Bộ ban hành văn bản thay đổi cơ cấu tổ chức thì Bộ Tài chính phải sửa đổi Thông tư thu phí, lệ phí để đảm bảo đồng bộ.

Ngoài đề xuất của các Bộ nêu trên, qua rà soát, Bộ Tài chính thấy:

- Tại Nghị định số 105/2022/NĐ-CP quy định chức năng, nhiệm vụ của “Cục Lâm nghiệp” và “Cục Kiểm lâm” thay cho “Tổng cục Lâm nghiệp”. Do đó, dự thảo Thông tư sửa đổi quy định về tổ chức thu phí tại Thông tư số 207/2016/TT-BTC.

- Tại các Thông tư số 148/2016/TT-BTC, Thông tư số 169/2016/TT-BTC, Thông tư số 245/2016/TT-BTC: Quy định tổ chức thu phí tại các Thông tư này đang thực hiện theo quy định tại văn bản đã sửa đổi hoặc viện dẫn theo văn bản chuyên ngành đã được sửa đổi. Do đó, dự thảo Thông tư sửa đổi quy định về tổ chức thu phí đảm bảo thống nhất và phù hợp với quy định chuyên ngành.

Trên cơ sở đó, dự thảo Thông tư sửa đổi quy định tổ chức thu phí, lệ phí theo hướng viện dẫn đến pháp luật chuyên ngành để đảm bảo thực hiện thống

nhất, tương tự một số Thông tư mới được ban hành năm 2024 (*chi tiết tại dự thảo Thông tư đính kèm*).

2. Về quản lý và sử dụng phí

Tại các Thông tư về phí, lệ phí hiện hành quy định 01 Điều về quản lý và sử dụng phí dẫn chiếu thực hiện theo Nghị định số 120/2016/NĐ-CP.

Ngày 28/11/2023, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 82/2023/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 120/2016/NĐ-CP, trong đó, sửa đổi quy định về quản lý và sử dụng phí tại Nghị định số 120/2016/NĐ-CP. Do đó, cần rà soát sửa đổi các Thông tư thu phí viện dẫn thực hiện theo Nghị định số 82/2023/NĐ-CP.

Qua rà soát, hiện có 133 Thông tư quy định thu phí, lệ phí (và 31 Thông tư sửa đổi, bổ sung) đang có hiệu lực thi hành. Trong đó:

a) Các Thông tư không cần sửa đổi nội dung về quản lý và sử dụng phí theo Nghị định số 82/2023/NĐ-CP

Có **64/133** Thông tư không cần sửa đổi nội dung về quản lý và sử dụng phí theo Nghị định số 82/2023/NĐ-CP, cụ thể như sau:

(1) Có **10/133** Thông tư quy định thu lệ phí (lệ phí nộp 100% vào NSNN) và **07/134** Thông tư quy định thu phí và lệ phí (tổ chức thu nộp 100% số tiền phí, lệ phí thu được vào NSNN): Tại các Thông tư này không quy định về quản lý, sử dụng tiền phí (không viện dẫn quy định về quản lý và sử dụng phí tại Nghị định số 120/2016/NĐ-CP). Do đó, không cần sửa đổi, bổ sung.

(2) Có **47/133** Thông tư quy định thu phí, lệ phí (được ban hành trong thời gian từ năm 2020 đến nay).

Tại các Thông tư này có 01 khoản quy định nội dung: *“Trong quá trình thực hiện, nếu các văn bản viện dẫn tại Thông tư này được sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế thì thực hiện theo văn bản mới được sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế”*.

Với quy định nêu trên thì không cần thiết phải sửa đổi Điều quy định về quản lý, sử dụng phí dẫn chiếu thực hiện theo Nghị định số 82/2023/NĐ-CP.

b) Các Thông tư cần sửa đổi nội dung về quản lý và sử dụng phí theo Nghị định số 82/2023/NĐ-CP

Có **69/133** Thông tư (*chi tiết tại Phụ lục đính kèm*) quy định thu phí và lệ phí: Tại các Thông tư này có quy định để lại một phần tiền phí được sử dụng theo quy định tại Nghị định số 120/2016/NĐ-CP nhưng chưa quy định nội dung: *“Trong quá trình thực hiện, nếu các văn bản viện dẫn tại Thông tư này được sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế thì thực hiện theo văn bản mới được sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế”*. Do đó, cần nghiên cứu sửa đổi các Điều về quản lý và sử dụng phí dẫn chiếu thực hiện theo Nghị định số 82/2023/NĐ-CP tại 69 Thông tư này. Bộ Tài chính rà soát và phân thành 02 nhóm như sau:

(1) Sửa đổi quy định về quản lý, sử dụng phí tại dự thảo Thông tư này (Nhóm này gồm **64/70** Thông tư).

- Về cơ bản, dự thảo Thông tư sửa đổi theo hướng giữ nguyên tỷ lệ để lại như hiện hành và quy định nội dung như sau:

“1. Tổ chức thu phí được trích để lại ...% số tiền phí thu được; nộp ...% số tiền phí thu được vào ngân sách nhà nước theo chương, tiểu mục tương ứng của Mục lục ngân sách nhà nước; trừ trường hợp quy định tại khoản 2 Điều này.

Tổ chức thu phí quản lý, sử dụng số tiền phí để lại theo quy định tại khoản 4 Điều 1 Nghị định số 82/2023/NĐ-CP.

2. Trường hợp tổ chức thu phí là cơ quan nhà nước không được khoán chi phí hoạt động từ nguồn thu phí theo quy định tại khoản 3 Điều 1 Nghị định số 82/2023/NĐ-CP, thì phải nộp toàn bộ số tiền phí thu được vào NSNN. Kinh phí đảm bảo cho các hoạt động cung cấp dịch vụ và thu phí do NSNN bố trí trong dự toán của tổ chức thu theo chế độ, định mức chi NSNN theo quy định của pháp luật.”.

- Đối với **11/65 Thông tư** chỉ có đơn vị sự nghiệp công lập là tổ chức thu phí: Dự thảo Thông tư sửa đổi theo hướng chỉ quy định nội dung tại khoản 01 nêu trên.

- Đối với **06/65 Thông tư**¹ có quy định nội dung đặc thù về quản lý, sử dụng phí để lại (trích chuyển, điều hòa tiền phí cho cơ quan liên quan):

Theo Nghị quyết số 104/2023/QH15 của Quốc hội về dự toán NSNN: Kể từ ngày 01/7/2024, bãi bỏ cơ chế tài chính, thu nhập đặc thù của các cơ quan, đơn vị hành chính nhà nước. Vì vậy, dự thảo Thông tư bãi bỏ các nội dung về trích chuyển, điều hòa tiền phí tại 06 Thông tư này.

- Đối với **13/65 Thông tư** có quy định về quản lý lệ phí:

+ Tại Điều 13 Luật Phí và lệ phí quy định: *“1. Tổ chức thu lệ phí phải nộp đầy đủ, kịp thời số tiền lệ phí thu được vào NSNN.*

2. Nguồn chi phí trang trải cho việc thu lệ phí do NSNN bố trí trong dự toán của tổ chức thu theo chế độ, định mức chi NSNN theo quy định của pháp luật”.

+ Tại khoản 2 Điều 3 Thông tư số 74/2022/TT-BTC ngày 22/12/2022 của Bộ Tài chính quy định về hình thức, thời hạn thu, nộp, kê khai các khoản phí, lệ phí thuộc thẩm quyền quy định của Bộ Tài chính quy định: *“...Tổ chức thu lệ phí nộp toàn bộ tiền lệ phí thu được (bao gồm cả tiền lệ phí thu qua tài khoản chuyên thu lệ phí quy định tại điểm a khoản 1 Điều này) vào NSNN theo tháng theo quy định của pháp luật quản lý thuế”.*

¹ Thông tư số 157/2016/TT-BTC ngày 24/10/2016 quy định mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí chứng nhận lãnh sự và hợp pháp hóa lãnh sự; Thông tư số 216/2016/TT-BTC ngày 10/11/2016 quy định mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí thi hành án dân sự; Thông tư số 247/2016/TT-BTC ngày 11/11/2016 quy định mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí nhượng quyền khai thác cảng hàng không, sân bay; Thông tư số 259/2016/TT-BTC; Thông tư số 286/2016/TT-BTC; Thông tư số 47/2019/TT-BTC.

Từ các căn cứ nêu trên, dự thảo Thông tư bãi bỏ nội dung về tổ chức thu lệ phí nộp 100% (toàn bộ) tiền lệ phí thu được vào NSNN tại các Điều về quản lý và sử dụng phí, lệ phí để tránh trùng lặp (*chi tiết tại Phụ lục đính kèm*).

(2) Sửa đổi tại các Thông tư khác (Nhóm này gồm **05/69** Thông tư).

- Thông tư số 192/2016/TT-BTC ngày 08/11/2016 quy định mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí thẩm định, phê duyệt đánh giá an ninh cảng biển, kế hoạch an ninh cảng biển và cấp lý lịch liên tục của tàu biển và Thông tư số 265/2016/TT-BTC ngày 14/11/2016 quy định mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng lệ phí cấp giấy phép sử dụng tần số vô tuyến điện và phí sử dụng tần số vô tuyến điện:

Thực hiện Nghị quyết số 104/2023/QH15, Quyết định số 1600/QĐ-TTg ngày 10/12/2023 của Thủ tướng Chính phủ về việc giao dự toán NSNN năm 2024, Bộ GTVT, Bộ TTTT đã có công văn đề xuất giảm tỷ lệ để lại tại Thông tư số 192/2016/TT-BTC và Thông tư số 265/2016/TT-BTC. Vì vậy, quy định về quản lý sử dụng phí tại 02 Thông tư này sẽ được sửa tại 01 Thông tư riêng.

- Thông tư số 244/2016/TT-BTC ngày 11/11/2016 quy định mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí cung cấp thông tin lý lịch tư pháp:

Trong thời gian qua, UBND TP. Hà Nội đề xuất miễn phí khi thực hiện cung cấp dịch vụ qua Cổng dịch vụ công quốc gia và qua VneID.

Qua trao đổi với Trung tâm Lý lịch tư pháp quốc gia (Bộ Tư pháp) được biết: Trung tâm Lý lịch tư pháp quốc gia đang trình Bộ Tư pháp có văn bản đề xuất sửa đổi Thông tư số 244/2016/TT-BTC gửi Bộ Tài chính. Vì vậy, Thông tư này sẽ được sửa sau.

- Thông tư số 268/2016/TT-BTC ngày 14/11/2016 quy định mức thu, chế độ thu, nộp lệ phí phân bổ và phí sử dụng mã, số viễn thông và Thông tư số 273/2016/TT-BTC ngày 14/11/2016 quy định mức thu, chế độ thu, nộp lệ phí cấp phép hoạt động viễn thông và phí quyền hoạt động viễn thông:

Triển khai Luật Viễn thông (có hiệu lực từ 01/7/2024), Bộ TTTT đang đề xuất thay thế Thông tư số 268/2016/TT-BTC và Thông tư số 273/2016/TT-BTC. Vì vậy, 02 Thông tư này sẽ được sửa sau.

3. Về điều khoản thi hành

Qua rà soát 64 Thông tư cần sửa đổi nêu trên, có 09 Thông tư đã được sửa đổi tại 07 Thông tư khác. Vì vậy, dự thảo Thông tư bãi bỏ 04 Thông tư và các điều, khoản tại 03 Thông tư (*chi tiết tại dự thảo Thông tư*).